

Empiri och metafysik *eller* Edris än en gång

I sitt nyhetsbrev nr 2 för 2006 publicerar Karl-Erik Edris en artikel ”Om vikten att skilja mellan tro och vetande”, en artikel som även införts på internetsidan www.paradigmdialog.com. Utan rubrik har den tidigare tryckts i *Sökaren* 5/2005, men så starkt förkortad och redigerad, att de avgörande formuleringarna är borta.

För i den fullständiga artikeln finns just formuleringar som visar hur Edris resonerar. Han tänker sig ett experiment, som skulle kunna bevisa att "självorganisationen är ett faktum", nämligen oberoende av vår "tillvaros okända andliga och materiella grundvillkor". Detta därför att han hävdar att jag skulle ha menat, att "materien" (jag säger hellre "naturen") skulle vara "bärare av en förmåga till självorganisation reellt", d v s ”oberoende av tillvarons grundvillkor”.

”Oberoende av tillvarons grundvillkor”! Vem går ut med sådana anspråk? Inte jag i alla fall. Det är en nivå som är mig helt främmande. Allt är naturligtvis beroende av dessa grundvillkor. Men eftersom de riktigt nog är okända, stannar varje påstående om dem eller vad som till äventyrs är oberoende av dem vid spekulationer (eller möjligen vid anspråk på en uppenbarelse av något slag). Gång på gång har jag framhållit att jag - liksom andra - naturligtvis inte vet något om de yttersta villkoren, och vad jag talar om är alltså inte något som är oberoende av dem. Jag är så glad att hålla mig till den jordiska tillvaro, som jag älskar och som ytterst naturligtvis vilar på dessa villkor.

Om Edris vill se självorganisation som ett direkt utflöde av de yttersta villkoren, så är det honom obetaget. Kanske vill han att jag skall bekänna: Gud skapade världen på sådant sätt, att naturen kan organisera sig själv. För mig får det gärna vara så, men jag vet ingenting om saken, för jag vet inte vem/vad Gud är och än mindre om det var han/hon,/den/det som skapade världen. För egen del vet jag bara att det är emergens och självorganisation, som har byggt upp vår värld och fortsätter att göra det. Det är stort nog.

Däremot har jag skrivit att Edris gör sig skyldig till "metafysisk kortslutning", och här demonstrerar han hur mitt i prick det var! Med en sådan kortslutning skulle vi aldrig kunna säga något om vår värld och tillvaro utan att beskyllas för att med orätt påstå saker som är oberoende av de yttersta grundvillkoren – en existentiell nivå som vi aldrig har avsett eller ens tänkt på, eftersom vi vet att vi då skulle göra oss skyldiga till övermodigt flum!

Det är ju just så vetenskapen skall fattas, fastän den själv ofta glömt bort det, nämligen att den har karaktären av utforskning av världen sådan den föreligger, oavsett de okända, metafysiska grundvillkoren. Vad jag har att säga om självorganisation och emergens, på basis

av en numera vidsträckt läsning, är alltså just vetenskapligt i detta avseende – det är empiriskt men ej metafysiskt (och därför inte heller metaforiskt). Edris' blixtnabba projicering av alla sådana resultat till det metafysiska planet och underkännande av dem där är för mig en gåta, något jag aldrig tidigare har mött. Han säger sig vilja skilja mellan tro och vetande men blandar alltså själv samman dem på det mest överraskande sätt.

Och när jag skriver detta står det ännu mer klart än tidigare, att Edris aldrig själv kommer att vidgå detta. Han har ett sätt att tänka och resonera, som vänder upp och ner på vad motparten har att komma med, och det kan jag inte göra något åt. För honom kommer begreppet självorganisation (liksom tydligen alla andra resultat i vetenskapen) alltjämt att vara ett sätt att ”dölja att man inte har någon förklaring till varför tillvaron fungerar som gör”. Och jag som är så glad över att i dag ha lärt och förstått så mycket om den underbara värld, som vi lever i! Den andra lämnar jag med varm hand över till Edris och hans kolleger.

Erland Lagerroth, författare till boken *Världen underbarare än vi tror*, 2006, som avhandlar just emergens och självorganisation.